

Sdílené zkušenosti nabízejí pohled za oponu smrti – a odhalují tajemství posmrtného bytí

 radiouniversum.cz/poltikov-iv-vilium-2d-sdilene-zkusenosti-nabizeji-pohled-za-oponu-smrti-a-odhaluji-tajemstvi-posmrtneho-byti

Vilium Poltikovič Díl 2/3

Text 12.7.2024 31 min Přehrát

#Společnost #Víra

Někdy to vypadá, že se svět kolem nás drolí, rozpadá, že žijeme ve stále menších bublinách a bublinkách, které spolu soupeří natolik, až se cítíme sami, slabí a vystrašení, navzdory tomu, že nás obklopuje dostatek a komfort. Spisovatel a dokumentarista Vilium Poltikovič k tomu v předchozí části našeho rozhovoru řekl: „Jeden z negativních rysů současné situace je, že se nás snaží rozdělit až opravdu na individuality. A čím více jsme rozděleni, tak samozřejmě tím více ztrácíme svou sílu, a jsme snáze manipulovatelní.“ Jeho recept na tuto krizi vychází z přístupu přírodních národů, které vnímají sebe sama jako součást všeho živého i neživého kolem, a z tohoto sepětí čerpají sílu i štěstí. A náš host vysvětluje: „Když se začneme vracet k vědomí této jednoty, propojenosti, tak se nám vrací síla, takže se stáváme pevnějšími, a začne se v nás rozvíjet sebedůvěra. Nejsme tady jenom proto, abychom trpěli, ale každý z nás je bytost, která může přispět do celkové mozaiky svou osobností, něčím dobrým, a ne z ní jenom něco těžit.“

Martina: Velmi často se v různých podobách můžeme dočíst, dozvědět: „Člověk je takový, čím naplní svoji mysl.“ Myslíš, že cestou je také to, abychom přemýšleli nad soucítěním s ostatními lidmi, a vědomím, že jsme součástí společnosti s ostatními lidmi, ale také abychom začali přemýšlet úplně jinak nad přírodou? Uvědomovat si, že jsem součástí všeho živého, stromů, rostlin, i neživého – jak tomu říkáme – kamenů, skal a hor. Může nám to pomoci v naladění se na určitou úctu, pokoru a na jistotu, že nejsem sám?

Viliam Poltikovič: Určitě. Na začátku jsem zmínil, že sdílím ten přístup Tibeťanů, a nejen Tibeťanů, ale i téměř všech přírodních národů, že celá příroda je živá – všechno to jsou bytosti – takže to jde samo sebou. A je zajímavé – a teď trochu odbočím – že tak, jako si Tibeťané myslí, že každá hora je božstvo, a že má svého ducha, tak stejně tak je úplně stejný přístup třeba v Jižní Americe. Když jsem tam byl, tak jsem měl pocit, že jako bych byl v Tibetu.

Martina: Kde v Americe?

Viliam Poltikovič: V Jižní Americe, třeba v Andách.

Martina: Já jsem si myslela, že asi nemluvíš o Chicagu.

Viliam Poltikovič: Měli stejné oblečení, a dokonce stejný prak, jaký mají na jaky, měli na lamy. Amazonie také, všechno je tam živé. Takže jakmile se tomu člověk otevře, tak to potom přijde samo sebou, a tyto věci přicházejí samovolně, a člověku už je pak naprosto přirozené, že se nějakým způsobem musí chovat nejen k lidem, ale i k přírodě, a že nemůže řešit věci násilím. To se stane samozřejmou výbavou.

Esenciálním strachem je strach ze smrti, a z toho se odvíjejí ostatní strachy

Martina: Jak na této cestě k poznání, k plnému životu a k plnému vědomí, vnímáš strach? Já jsem včera dělala besedu, a lékař, se kterým jsem si tam povídala, říkal: „Problém je, že my se bojíme strachu, ale strach je velmi důležitý evoluční prostředek k záchraně. Díky strachu tady možná jsme, protože nás včas varoval, a přiměl nás se do určitých věcí třeba nepouštět, nebo být obezřetní.“ Jak vnímáš strach ty?

Viliam Poltikovič: Tak, co říká on, je jeden pohled. Když jsem byl mezi Křováky v Africe, tak tam je zase maximální důvěra, oni tam nemají strach z ničeho. Proto třeba matky nechávají děti, aby si hrály samy, a nekontrolují je, zda si nehrají s nějakým hadem, nebo jestli nespádnou. Prostě jim důvěřují, drží je v plné harmonii a v souladu

s prostředím. Ničeho se nebojí, věří, že všechno má své propojení, a funguje jim to. Třeba i lev, když uloví nějakou antilopu, nebo něco, tak sežere to, co může, a zbytek jim nechá, podělí se s nimi.

A vnímání celku, nebo společenství, je u nich také zajímavé, takže když někdo onemocní, tak se léčení zúčastní celá vesnice, není to záležitost pouze jednoho člověka, nebo rodiny, ale probíhá to v rámci celého společenství. A strach tam neznají. Takže ano, může mít nějakou evoluční funkci, ale obecně nás spíš strach ochromuje, oslabuje. A tady je asi esenciálním strachem strach ze smrti, a ostatní strachy se z toho odvíjejí. A právě skrze strach jsme nejen oslabení, ale i vydíratelní. Je tedy na nás, co s tím uděláme, zda setrváme ve strachu, nebo jestli ho budeme nějak rozpouštět.

Martina: A přihlédnou-li ke své otázce, znamená to, že i ty připouštíš, že jsou možná různé druhy strachu? Nebo je strach prostě vždycky jen „strach“?

Viliam Poltikovič: Jsou různé příčiny strachu. Nebo nevím. Ano, můžu se bát různých věcí, i takových, které mi vlastně neublíží, třeba nějaký horor, nebo něco takového.

Martina: To je hra na strach.

Viliam Poltikovič: Tak všechno to jsou vlastně hry, celý život je hra, fór je vlastně v tom, jak v tom obstojíme. Teď to prožíváme hodně naplno, a skrze strach se třeba necháme i manipulovat, ale potom, když to vidíme z nadhledu, tedy když třeba opustíme svá těla, tak se budeme sami divit, když už nadhled budeme mít, proč jsme se tak chovali. Teď jsme v tom, takže se o tom těžko uvažuje jinak. Musíme se k tomu nějak dopracovat. Ale já nemám potřebu strachy nějak analyzovat, mně jde spíš o to je rozpouštět.

Martina: Já jsem v úvodu našeho povídání slíbila, že se budeme věnovat smrti, vztahu ke smrti, vztahu k umírání, a vlastně i strachu ze smrti, protože si myslím, že ten je pro naši společnost téměř určující. Vztah ke smrti je jeden ze zásadních rozdílů mezi přístupem

k životu Východu, a Západu. Je to zvláštní, protože buddhismus se na Západě stal, dá se říci, téměř módou, ale nejen on, ale i jiné východní duchovní směry. Řekni mi, přišel jsi na to, čím to je, že se Západ tolik věnuje, a obětuje tolik úsilí na to, aby z vědomí lidí vytěsnil smrt? Aby ji vytěsnil ze života, z mysli, z diskuse? Zkrátka jsme se rozhodli, že se obrátíme ke smrti zády, a myslíme si, že tím ji zaplašíme. Čím myslíš, že to je?

Viliam Poltikovič: Když jsem o tom přemýšlel, tak jediné, co se mi vynořilo, je, že je to v rámci nějaké manipulace, tedy že čím víc se člověk bojí, tím je ovladatelnější, poslušnější, méně vzdorný, odbojný, tedy vidíme, že jsou tady vždy nějaké struktury, které nás chtějí zmáknout k obrazu svému. A strach ze smrti je výborným prostředkem, i když je to delší proces.

Když jsem byl v Mexiku, tak jsem se tam bavil s profesorem z univerzity UNAM – hlavní mexická univerzita – o předkolumbovských kulturách, a on říkal, že Mexičany trochu naučili strachu ze smrti až křesťané, že to tam vůbec neznali – pro ně to byla změna stavu. A vlastně pro křesťany je to také tak – pro první křesťany to zcela evidentně nebylo nic strašného. Dokonce jsou studie, které poukazují na to, že první křesťané páchali různé sebevraždy, vyhledávali takzvanou mučednickou smrt, protože chtěli napodobit odchod Ježíše Krista. Takže mnoho prvních křesťanů odcházelo sebevraždami. Skákali...

Martina: Sebevraždami?

Viliam Poltikovič: Ano, skákali do propastí.

Martina: V rámci toho, aby získali body?

Viliam Poltikovič: Aby zemřeli nějakou mučednickou smrtí. Takže na jednom z prvních křesťanských koncilů byla sebevražda prohlášena za těžký, smrtelný hřích, a motivací k tomu bylo, že příliš křesťanů odcházelo sebevraždou.

Moderní společnost, moderní technický, vědecký vývoj nás stále víc odřezával od přirozených věcí života, což je záměrná manipulace k tomu, co není přirozené

Martina: Páni, tak na to neumím nic říct, protože o tom jsem nikdy nic neslyšela. Když se tedy podíváme na smrt jako takovou, máš odpověď na to, proč jsme z ní udělali něco, o čem se nemluví, přestože víme, že je to věc, která je skutečně tou největší spravedlností na světě, protože přijde pro každého? Jako nespravedlnost můžeme vnímat maximálně to, kdy si pro někoho přijde, a za jakých okolností. Ale jak je možné věnovat tolik energie tomu, že bojujeme proti něčemu, co je stejně nezvratné?

Viliam Poltikovič: V moderní společnosti je spousta absurdních věcí. Vždyť si vezmi, jak to bylo kolem porodu, jak to bylo, než se začalo prosazovat třeba to, že u toho mohla být rodina, manžel, tedy otec, nebo přirozené porody. Prostě společnost, moderní technický, vědecký a všelijaký vývoj nás stále víc odřezával od přirozených věcí života. A myslím, že to je záměrná manipulace, protože to není přirozené, protože my bychom měli být s těmito věcmi v kontaktu – a dříve tomu tak bylo. Když někdo přijde s tím, že to tak není, a naučí nás to, tak jsme s tím nepřišli sami, ale převzali jsme to. Já jsem ještě jako dítě byl v šesti letech na pohřbu svého dědečka, viděl jsem ho, byl vystaven u babičky na stole, a chodili se tam s ním rozloučit všichni, a mně přišlo, že je to tak v pořádku, že se sousedé ještě přijdou s dědou rozloučit.

Martina: Takže porod je nehygienický, smrt je děsivá, nahota je sprostá. Myslíš, že to jsou body na cestě k nepřirozenosti?

Viliam Poltikovič: Ano.

Martina: V rozhovoru o tvém filmu „Tajemství smrti“ jsem se dočetla: „Viliam Poltikovič se smrti nebojí. Bere ji jako úžasnou záležitost, jako vyvrcholení našeho života.“ A teď si mnohý posluchač může

říct: „No jo, asi je zdravý, a asi se s ní prostě nikdy nepotkal tak, aby ho to úplně rozložilo.“ Ale já jsem se dočetla, že ty jsi byl blízko smrti dvakrát.

Viliam Poltikovič: Několikrát.

Martina: Několikrát, dobře. Řekni mi alespoň jeden příklad, kdy sis na ni sáhl a kdy jste se s tou dámou tak nějak blíže seznámili.

Viliam Poltikovič: Tak v dětství jsem měl takovéto prožitky – živé sny – kdy jsem prožíval zkušenosti blízké smrti.

Martina: Dobře, to nás může vykázat do oblasti fantazie.

Viliam Poltikovič: To říkám proto, že to byla shoda s tím, co říkají lidé, kteří tím prošli. Ale potom na cestách. Jednak když jsme ráz na ráz vystoupali z Káthmánského údolí do téměř 5000 metrů, což se bez aklimatizace nemá dělat. To je také na pokraji sebevraždy.

Martina: Vysokohorská nemoc.

Viliam Poltikovič: Ano. Takže tam jsem zažil, že se mi jako by v noci zastavovalo srdce, a musel jsem ten tep vydržet vědomím. Tam to bylo hodně blízko. A pak jsem na cestách zažil extrémní situace, kdy jsme se potápěli z lodi uprostřed oceánu, nebo když nás chtěli v Amazonii zastřelit indiáni, kteří dělali pro naftaře, kteří tam indiány zabíjejí, aby mohli získat jejich území pro těžbu, nebo tam šíří biologické zbraně, aby se indiánů zbavili. Samozřejmě média jsou nejobtížnější hmyz, který tam oni nepotřebovali. Ale měli jsme to štěstí, že to byli indiáni, že to nebyli přímo profesionální zabijáci – to bych tady nebyl – protože za námi stála vesnice. Oni nám dali na vybranou, že nás buď zastřelí, nebo odjedeme. Tak jsme odjeli a natočili jsme to jinde. Takže jsem zažil opravdu různé věci. Ale vždycky ve mně byl nějaký vnitřní klid, že to dobře dopadne, ale byl jsem smířen i s tím, že to třeba nedopadne.

Martina: Změnilo tě to? Změnilo tě, když najednou koukáš do hlavně pistole, nebo nějaké dlouhé zbraně, a říkáš si: „Tak, a teď to přijde. A to je všechno? To je konec? A co bude pak? A splnil jsi své sny, Viliame? A udělal jsi všechno? A až se jednou budeš zodpovídat, jaké to bude?“ Proběhlo ti toto všechno hlavou?

Viliam Poltikovič: Já se snažím žít tak, abych mohl odejít kdykoliv, dělám, co můžu, a když to přijde, tak to přijde. I tradiční ayahuascový rituál, který jsem podstoupil – který se dělá při iniciaci, kde mladí lidé mají možnost zažít, co je to život, co je smrt, nahlédnout za oponu, kde prožíváš konec života s tím, že už se opravdu nevrátíš, že to jsou poslední chvíle – je opravdu hodně, hodně působivý. Takže je to tak, že nakonec tady každý máme jiné úseky života, a jestli je to deset let, nebo sto let? Spíš jde o to, jak to naplníme, jak moc čas tady využijeme pro sebe, pro druhé. Takže jestli se objeví nějaká hlaveň, která tě bude chtít sejmout, tak ať se to udělá.

Sdílená smrt je proces, ve kterém člověk sdílí své umírání s dalšími lidmi, kteří vnímají, že se ze zemřelého oddělilo a stoupá vzhůru světlo, duchovní bytost, a bere je s sebou

Martina: Když jsi točil seriál „Brána smrti“, nebo potom dokument „Tajemství smrti“, tak co bylo motivací? Bylo motivací zbavit nás strachu? Bylo motivací představit nám smrt v jiné podobě? Nebo naopak si tím sám něco vyřešit, sám se dostat k dalším informacím? Co bylo hlavním důvodem, proč jsi tyto věci – tento dokument a seriál – začal točit?

Viliam Poltikovič: Smrt mě zajímá od malička, a co je po ní. To je tajemství. Takže tím jsem se také hodně zabýval. Ale hlavním záměrem asi bylo zamyslet se nad strachem, a třeba ho začít nějak vědomě rozpouštět. To je také proces, to nepříjde ráz naráz, s tím se člověk musí nějak ztotožnit. A to, že je po smrti nějaká kontinuita, je čím dál tím zjevnější i z pohledu vědy. Věda už v několika oborech prokázala, že vědomí je prvotní, že vědomí tvoří realitu, že je to nejenom kvantová fyzika, ale i fyzika třeba v oblasti

elektromagnetického spektra. Prokázali, že vědomí je nelokální, je mimo prostor a čas, a tím pádem je pro nás tělo nástroj, který používáme, a když ho odložíme, tak něco zůstává, a prostě to pokračuje jakoby dál. A to, co pro mě bylo během práce na seriálu nové – a co jsem zdůraznil v novém filmu, který přijde do kin na podzim, tedy „Tajemství smrti“ – je fenomén sdílené smrti. A velkým propagátorem je Raymond Moody.

Martina: „Život po životě“.

Viliam Poltikovič: Ano, mnozí tyto knížky znají. A dejme tomu, že to můžeme nějakým způsobem relativizovat, protože to prožili lidé, kteří se sice dotkli té smrti, vypadali, že už jsou i mrtví, nic jim nefungovalo – ani mozek, ani srdce – ale vrátili se. Ale fenoménem sdílené smrti jsou zkušenosti lidí.

Já už to říkal vícekrát, ale řeknu to, protože je to opravdu dost zásadní věc pro všechny, že živým lidem je umožněno nějakým zvláštním výběrem, nebo darem, sdílet část procesu umírání člověka, který skutečně zemře, odejde, a ti lidé to vnímají. Raymond Moody o tom napsal hezkou knížku, vyšla i v češtině, a jmenuje se „Doteky věčnosti“. Je to obsáhlý fenomén, protože každé zjednodušení je trošku zavádějící, protože tak, jako máme každý svůj život, tak budeme mít i svou smrt, která bude mít rysy jedinečnosti, není to všechno jako přes kopírák.

Ale to, co je tam důležité, a co nám může pomoci se na to trošku dívat se, řekněme, optimismem, důvěrou v odchod, je to, že lidé vnímají, že se z toho právě zemřelého něco oddělilo, nějaké světlo, nějaká duchovní bytost, a začala stoupat někam vzhůru, a vzala je s sebou. To znamená, že oni také vystoupili ze svých těl, nechali svá živá těla dole, a nejenom že opustili tuto zemi, ale vstoupili do jiné dimenze, kterou často popisují jako neobyčejně krásnou, nádhernou. A tam právě toho zemřelého už čekají jeho blízcí, kteří odešli před ním, a často tam jsou i zvířata – pokud měl nějaká svá, a žil s nimi, která už odešla, a nyní ho také čekají, a vlastně mu pomáhají

v přechodu. A pak se promítne celý život celý – všichni říkají, že do sebemenších podrobností. A tam je zajímavé, že se život pro toho, který právě odešel, promítne z pozice těch lidí, se kterými žil, to znamená, že on teď na sobě vnímá, co ve všech těch lidech, bytostech, během svého života vyvolal, způsobil.

Martina: Takhle by možná mohlo vypadat peklo.

Viliam Poltikovič: To záleží na to, jak ten člověk žil. Ano, když pomáhá, tak ho to těší, ale když někomu ubližoval – ať vědomě, nebo nevědomě – tak ho to trápí: „Co s tím. Je to pryč. Vidí to všichni. Zatlouct se to nedá.“ V tom procesu umírání je to pro nás memento, že teď ještě máme čas změnit styl života, že se můžeme zamyslet nad tím, jak se chováme k druhým, k sobě, a přemýšlet to, aby – až ta bilance přijde – byla co nejpříznivější. A v rámci toho je právě důležité si uvědomovat odpovědnost za to, co dělám. Protože my to tak trochu necháváme na druhých, ale je důležité rozvíjet vlastní odpovědnost, a vlastní odvahu, nebojácnost vstupovat do těchto věcí, řešit je, nebát se říci svůj názor. Protože pak tam budeme konfrontováni s tím, co jsme udělali, co jsme mohli udělat, a co jsme neudělali. Čím více byl život naplněn, tak tím líp pro další život po odchodu z těla.

Je dobré zachovávat v životě otevřenost. Když se člověk uzavře, tak je rázem se vším hotový, vše je nesmyslné, nebo je to tak, jak říkají v médiích.

Martina: Tato myšlenka mi přijde pro mysl člověka velmi ozdravná, když si připustí, že jednoho dne by mohl být konfrontován s každým jediným skutkem, který udělal, se svou myšlenkou, a zároveň i s tím, jak to působilo na jiné, jakým způsobem to přijímali lidé, se kterými se na své životní cestě potkal.

Viliam Poltikovič: Ještě bych to doplnil, a dal bych důraz na to, že se to stane v rámci jednoho konkrétního případu, že tu sdílenou zkušenost má třeba vícero živých lidí. A nemusí být spolu, nemusí být na stejném místě, ani ve stejném v čase, ale prožijí to, a pak,

když si tuto zkušenost navzájem sdělí, tak zjistí, že ji prožili stejně, že zažili stejně to kino, kde se promítl život toho umírajícího, a viděli to stejně. Takže tady už nemůžeme mluvit o nějaké halucinaci, představě, ale je to opravdu nějaká sdílená zkušenost, kterou si to lidé řeknou nezávisle na sobě, ale identicky.

Martina: Tady je jenom jeden zádrhel: Když se v tom dokumentu, ve filmu, snažíš zachytit odchod z pozemského bytí jako přechod do jiné dimenze, tak jakým způsobem pracuješ se společností, která si zatím ještě jinou dimenzi nepřipustila? Přechod do jiné dimenze je akceptovatelný pro lidi, kteří si jsou schopni toto připustit – a mnozí by to možná i chtěli, protože je to optimističtější, nevnímat smrt jako definitivní nicotu. Ale pokud si jinou dimenzi obecně nepřipouštíme, pokud je někdo, kdo o ní mluví, brán jako tmář, ezoterik, jako člověk, který létá v oblacích z planetky na planetku, tak pro mnohé lidi tento výklad může být téměř neskousnutelný.

Viliam Poltikovič: Ale jistě, s tím počítám. Kdysi byla neskousnutelná třeba jízda vlakem, že když se jede rychlostí 60 kilometrů za hodinu, tak je to pro člověka nepřijatelné, nezdravé, a jiné věci. V tom filmu předpokládám jednak vědecký výzkum, a jednak zkušenosti, a už je pak na divácích, do jaké míry se tím nechají inspirovat, nebo to vnesou do svého života. Myslím, že je dobré si zachovávat v životě nějakou otevřenost. Když se člověk uzavře, a je rázem s něčím hotový s tím, že je to nesmyslný, nebo že je to tak, jak mi říkají v médiích, a přitom s tím nemám žádnou zkušenost, a všechno vnímám jenom zprostředkovaně, tak to říkám, že by to člověk měl brát s rezervou: „Nebyl jsem u toho. Možná to tak bylo, možná ne.“ A věci, které neznám, jako třeba toto, možná jsou, možná nejsou. Asi tak. Spíš bych se vyvaroval toho říci rovnou, že ne, protože kdo ví? Věda nám dodnes nedala odpověď, jak vznikl život, jak je život strukturován. To nevíme dodnes.

Martina: Ještě přemýšlím nad jednou věcí. V úvodu jsem tady mluvila o tom, že se můžeme vydat v čase zpět, a najdeme v naší vlastní kultuře našich předků – a nemluvím o prvotně pospolné

společnosti, mluvím o našich prababičkách – úplně jiný vztah ke smrti. Ale přes to všechno se třikrát plivalo, když někdo mluvil o smrti, aby to nevlétlo k nám do domu. Před časem jsem vezla svou korepetitorku, která je z Ukrajiny, jely jsme kolem hřbitova, a ona se třikrát pokřižovala – zkratka: „Kohout plaší smrt.“ Když si vzpomenu na svou první hororovou knížku Kytice od Karla Jaromíra Erbena, tak tam je třeba Štědrý večer: „Lépe v blahé naději snít před sebou čirou temnotu, než budoucnost odhaliti, strašlivou poznati jistotu.“ A pak tam máme Svatební košili: „A na každičké mohyle útržek bílé košile.“ Hrůza, hrůza.

Viliam Poltikovič: Tak on tam pracuje se smrtí jako s denním chlebem.

Na smrti není nic démonického. Naopak se ukazuje, i ze zkušeností sdílené smrti, že existence „potom“ je vlastně mnohem zajímavější a krásnější.

Martina: Ano, ale velmi často jako s mystériem, do kterého se nemáme pouštět. Proč myslíš, že se to k nám dostalo takto? Je to právě to neznámo? Je to jenom to, že smrt je takovým mystériem? Nebo jde o to, že nezahrávat si s přemýšlením o smrti, nezahrávat si s těmito myšlenkami, má nějaký vnitřní smysl? Přemýšlel jsi i o tom, když jsi točil film? Nebo tví respondenti ve filmu?

Viliam Poltikovič: To souvisí s Buddhovým citátem o tom, jak je důležité neotřesitelné osvobození srdce. Jak jsem to řekl, my se ztotožňujeme s různými názory, modely a představami společnosti. A to, co říkáš, že smrt je něco divného, a pokřižovat se, nám bylo podsunuto. Samozřejmě můžeme diskutovat o tom – proč? Já jsem to tady už řekl, už to nebudu říkat znovu, ale myslím, že na smrti není nic démonického. Naopak se ukazuje, i ze zkušeností sdílené smrti, že existence „potom“ je vlastně mnohem zajímavější a krásnější. Stejně, jak to říká Platón, když zmiňuje podobenství o jeskyni.

Martina: To jsme zmínili, ale před tím, když jsme si povídali u kávy.

Viliam Poltikovič: Takže teď vnímáme stíny a chladnou vlhkou jeskyni, a po smrti jdeme do rozzářené reality.

Martina: Mohli bychom i dřív, kdybychom si připustili, že to, co vidíme na stěně jeskyně, není skutečný svět.

Viliam Poltikovič: Ano, ale všechno má svůj smysl. Já jsem přesvědčen, že není jen tento svět, že je spousta dalších světů, o čemž mě přesvědčují i jiní, jiné bytosti po celém světě, ať už to jsou šamani, nebo tibetští mniši. Prostě tento náš život je jedním z korálků velké mozaiky, kterou procházíme. Toto bytí je náročné, to všichni víme, všichni prožíváme náročné chvíle, i když třeba neřešíme nějak existencionální věci. Máme co jíst, co pít, kde bydlet, ale přesto řešíme různé věci. Takže nevyzývám k tomu ze života utíkat, to rozhodně ne. Je důležité tím projít, ale zase, nebát se toho, co přijde potom, protože to může být i mnohem lepší. To chci říct.

Martina: To jsem se právě chtěla zeptat, že v buddhistických textech se můžeme dočíst, že když člověk opravdu poctivě rozjímá o vlastní smrti, tak se zbaví strachu ze smrti. A to, jakým způsobem o ní smýšlíme my, nasvědčuje spíše tomu, že se strachu zbavit nechceme. Co nám toto nepohodlí, a tento obrovský strach ze smrti poskytuje za bonus, že se ho stále tak držíme?

Viliam Poltikovič: To sám nevím. Nevím. Ale myslím, že je to nějaká setrvačnost. Je to tak, jak jsem zmínil, že věda už prokázala, že prvotní je vědomí. Na odvěkou filozofickou otázku, jestli prvotní hmota, nebo vědomí, věda řekla: „Ano, prvotní je vědomí.“ Ale sami vědci se s tím těžko srovnávají, takže materialistické paradigma pořád dojíždí. Kdysi, ještě za socialismu, jsme zakládali spolek přírodní výživy – počátkem 80. let – a tam už jsme viděli, že třeba cukr je škodlivý, a bílá mouka, bílé pečivo. A to se teprve teď stává obecným vědomím. Takže ne všechno, co přejímáme od společnosti a od rodiny, je nakonec dobré. Měli bychom se ke všemu stavět kriticky, když už tedy mluvíme o vědě, zachovat si kritické myšlení, a ne brát všechno, jak to je, ať to říkám já, nebo kdokoliv jiný.

A zase, nebýt se vším být hned hotový. Prostě jak jsem říkal – je důležitá otevřenost. Víme toho pořád tak málo – i ve vědě, i v poznání. Takže pokora a otevřenost je u každého na místě, a nějakým způsobem rozvíjet otevřenost různým možnostem našeho bytí.

Všechny příspěvky s Viliam Poltikovič

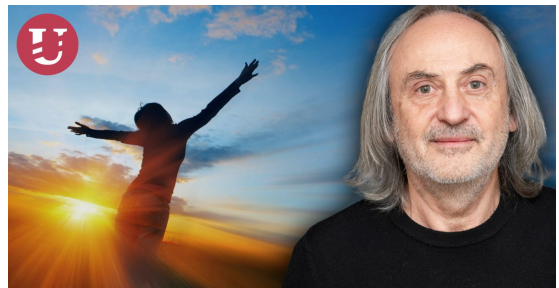
Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.

Kupředu do minulosti

Viliam Poltikovič Díl 1/3

Nejsme tady jen kvůli utrpení, ale aby nám život přinesl něco dobrého, co nás povznáší a rozvíjí

5.7.2024 28 min

[Text Přehrát](#)